

РЕШЕНИЕ

№ 321

гр. Пловдив, 18.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVI СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Росица Т. Кюртова

при участието на секретаря Цветелина П. Бакалова
като разглежда докладваното от Росица Т. Кюртова Търговско дело № 20215300900430 по описа за 2021 година

Предявени са обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл.327, ал.1 ТЗ и чл.86, ал.1 ЗЗД.

Ищецът “СОФАРМА ТРЕЙДИНГ”АД, ЕИК 103267194, седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Лъчезар Станчев“ №5, представлявано от В. С. М. (а към датата на исковата молба от Д. Г. Д.), чрез пълномощник адв.Л. Д., съдебен адрес ***, твърди, че между страните съществуват трайни търговски отношения по договор за продажба на лекарствени продукти, по който ищецът е продавач, а ответникът – купувач. Твърди се, че ищецът е единствен дистрибутор за територията на Република България на лекарствен продукт с търговско наименование Spinraza, използван за лечение на 5q-спинална мускулна атрофия. С решение от 27.09.2019 г. на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствени продукти, считано от 01.01.2020 г. за лекарствения продукт Spinraza sol.for injection 5 ml (2,4 mg/ml) е утвърдена цена по чл.261а, ал.1 ЗЛПХМ на лекарствен продукт, отпускан по лекарско предписание, като същият продукт е включен в Приложение №1 към Позитивния лекарствен списък на лекарствените продукти, предназначени за лечение на заболявания, заплащани по реда на ЗЗО и в Приложение №2 към ПЛС на лекарствените продукти, заплащани от бюджета на лечебните заведения по чл.5 ЗЛЗ и от бюджета на лечебните

заведения с държавно и/или общинско участие по чл.9 и чл.10 ЗЛЗ. (Преди 01.01.2020 г. същият лекарствен продукт е неразрешен за употреба в страната и е включен в списък по чл.266а, ал.2 ЗЛПХМ, като заплащането му се извършва по специален ред, утвърден с Наредба №2/27.03.2019 г. за медицинските и други услуги по чл.82, ал.1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане.) Твърди се, че на 09.01.2020 г. и на 14.01.2020 г. ответникът е заявил за доставка от ищеца общо четири флакона Spinraza sol.for injection 5 ml (2,4 mg/ml). В рамките на 24 часа заявките са били изпълнени от ищеца, който е доставил заявените количества от лекарствения продукт в болничната аптека на ответника. За доставките са съставени двустранни протоколи, подписани от представител на ответника. В изпълнение на утвърдената за това процедура, след прилагане на лекарството празните стъклени флакони и картонени опаковки са предадени от представител на лечебното заведение, за което са съставени протоколи за обратно връщане. Твърди се, че между страните е уговорена цена за един флакон в размер 164 289,60 лв. с ДДС и срок на отложено плащане – шест месеца, считано от датата на доставка. Издадени са от ищеца четири фактури за всяка отделна доставка, както следва: ф-ра №3005922613/09.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв. с падеж 07.07.2020 г.; ф-ра №3005922620/09.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв. с падеж 07.07.2020 г.; ф-ра №3005938267/14.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв. с падеж 12.07.2020 г. и ф-ра №3005938306/14.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв. и падеж 12.07.2020 г. Ответникът не е заплатил уговорената цена на падежа, като в резултат на това е изпаднал в забава и дължи на ищеца мораторно обезщетение в размер на законната лихва от деня, следващ падежа по всяка фактура, до деня на исковата молба – 11.06.2021 г. Въз основа на така изложените фактически твърдения, в исковата молба е формулиран петитум ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от общо 657 158,40 лв. – неплатена цена по договора за продажба на въпросния лекарствен продукт, за която са издадени четирите фактури, всяка на стойност 164 289,60 лв.; както и сумата от общо 61 426,04 лв. – обезщетение за забава в плащането на горното парично задължение за период от деня, следващ падежа на всяка фактура, до 11.06.2021 г., като претендираното обезщетение по всяко забавено плащане е посочено с конкретен размер в исковата молба. Претендират се съдебноделоводни разноски.

Ответникът “УМБАЛ „СВЕТИ ГЕОРГИ”“ЕАД, ЕИК 115576405, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ №66, представлявано от К. Б. Д., чрез пълномощниците си адв.М. Ш. и адв.Р. В., оспорва исковете. Признава, че през януари 2020 г. ищецът му е доставил четири флакона от лекарствения продукт Spinraza sol.for injection 5 ml (2,4 mg/ml). Уточнява, че флаконите са приложени като четвърта апликация на четири деца, с което е завършен курсът им на лечение от рядкото заболяване спинална мускулна атрофия. Възразява, че вземането не е станало изискуемо, тъй като не е настъпил уговореният падеж. В тази връзка посочва, че между страните е сключено споразумение от 10.07.2019 г., с което е договорено заплащането на лекарствения продукт да бъде в размера, предоставен от НЗОК, и да се извърши в срок от 3 календарни дни, следващи датата на получаване на средствата от НЗОК. Посочва и, че понастоящем не е получил плащане от НЗОК за процесните четири флакона, поради което не е настъпило условието по чл.4 от споразумението. Възразява в тази връзка, че в издадените от ищеца фактури не е посочен падеж, същевременно е посочено като основание споразумението от 10.07.2019 г. Описва подробно реда, по който се заявява, прилага и реимбурсира процесният лекарствен продукт, който до 01.01.2020 г. е бил измежду неразрешените за употреба в РБългария лекарствени продукти, включени в списък по чл.266а, ал.2 ЗЛПХМ. Посочва, че лечението на четирите деца е стартирало преди януари 2020 г., като с нарочни заповеди НЗОК е одобрила заплащането на лекарствения продукт за провежданото им лечение, в т.ч. за м.януари 2020 г. Твърди, че за всяка една апликация е предоставил на НЗОК необходимите документи за отчитане и заплащане, като е издал и четири фактури с получател НЗОК за стойността на продукта. Представени са документи, изискуеми по реда на Наредба №2/2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане, но въпреки това ответникът не е получил плащане от НЗОК. С писмо от 23.04.2020 г. управителят на НЗОК е уведомил лечебното заведение, че считано от 01.01.2020 г. с решение на НС НЗОК са приети нови изисквания при провеждане на лечение на спинална мускулна атрофия в извънболничната помощ, поради което не може да бъде взето отношение по представените от лечебното заведение документи за заплащане на лекарствения продукт. Посочва, че не е уведомен от РЗОК за новите изисквания, както изисква НРД

за МД за 2018 г., като болницата не е предварително уведомена за новия административен ред за отпускане, отчитане и заплащане на лекарствения продукт. Излагат се съображения за това, че посоченото поведение на НЗОК е поставило ответника в невъзможност да извърши търсените от ищеца плащания. Моли за отхвърляне на исквете.

Като подпомагаща страна на ответника е конституирана Националната здравноосигурителна каса, БУЛСТАТ 121858220, седалище и адрес гр.София, ул.“Кричим“ №1, представлявана от управителя П. С.. Със становище, постъпило в срок и имащо характер на отговор на исквата молба, третото лице-помагач посочва, че не са налице основания да се извърши плащане в полза на ответника по издадените от последния фактури. Посочва, че считано от 01.01.2020 г. са в сила нови изисквания за предписването, отпускането, доставката и съхранението на процесния лекарствен продукт, продиктувани от включването му в позитивния лекарствен списък – преди това продуктът е включен в списъка на лекарствата по чл.266а ЗЛПХМ и отпускането му се е осъществявало от болничната аптека на лечебното заведение. След 01.01.2020 г. лекарственият продукт вече е разрешен за употреба в страната и отново следва да бъде заплащан от НЗОК, като за осигуряване и гарантиране достъпа на здравноосигурените лица до продукта са издадени от управителя на НЗОК указания от 13.03.2020 г. за предписването, отпускането, доставянето и съхранението на продукта. С решение на НС НЗОК са приети и нови изисквания за провеждане на лечение при спинална мускулна атрофия в извънболничната помощ, в сила от 01.01.2020 г. За променените изисквания РЗОК Пловдив е уведомила ответника с писмо от 31.12.2019 г., изпратено на електронната му поща. Посочва се, че ответникът не е съобразил лечението с новите изисквания, не са издадени и предвидени в указанията протоколи за предписване на лекарства, заплащани от НЗОК. Ето защо НЗОК е счела, че не са налице условията за заплащане на процесната апликация на лекарствения продукт и е върнала документите на лечебното заведение. Доколкото ответникът не е получил плащане от здравната каса, то с оглед сключеното между главните страни споразумение от 10.07.2019 г., не е настъпило уговореното между тях събитие, определящо падежа на вземането на ищеца. Падежът не е настъпил и тъй като ищецът не е отправил покана до ищеца с даване на подходящ срок за изпълнение. В обобщение се поддържа, че исквете са неоснователни.

В допълнителна искова молба ищецът взема становище по отговорите на ответника и подпомагащата страна. Признава, че на 10.07.2019 г. между страните е сключено споразумение за доставка на процесния лекарствен продукт, включен в списъка по чл.266а, ал.2 ЗЛПХМ, чиято цена се заплаща от НЗОК по реда на Наредба №2/27.03.2019 г. Посочва, че през ноември и декември 2019 г. е доставил по заявка на ответника първите три флакона, необходими за лечението на всяко от четирите деца, по отношение на които са приложени процесните флакони, съставляващи част от цялостния курс на лечението им. Не се оспорват твърденията на ответника за това, че заплащането от НЗОК на лечението е одобрено с посочените в отговора на исковата молба четири заповеди на управителя на НЗОК, както и за това, че от страна на ответника са входирани в НЗОК искания за заплащане стойността на лекарствения продукт, в т.ч. четвъртата му апликация, с приложена документация. Не се оспорва и твърдението, че от страна на НЗОК не е извършено плащане на последната апликация с аргумент, че е променен редът за финансиране на лекарствения продукт – продуктът е включен в приложения 1 и 2 на ПЛС. Изтъква се, че ответникът не е предприел никакви последващи действия да реализира имуществената си претенция към подпомагащата страна, включително чрез обжалване на отказа за изплащане на средствата. Във връзка с възраженията на ответника, че вземането не е изискуемо, възражава, че всяка от издадените от ищеца и осчетоводени от ответника фактури документираща самостоятелно правоотношение по покупко-продажба на лекарствения препарат, тъй като в тях се съдържат индивидуалните условия на всяка доставка, в това число срок за плащане, след изтичане на който ответникът е изпаднал в забава. Споразумението от 10.07.2019 г. е рамково и съдържа общи условия за доставка на неразрешен за употреба в страната лекарствен продукт, включен в списъка по чл.266а ЗЛПХМ. След 01.01.2020 г., с оглед включването на същия продукт в ПЛС на лекарствата, разрешение за употреба в РБългария и променения ред за финансиране от страна на НЗОК, последният не попада в приложното поле на споразумението и то се явява неприложимо спрямо процесните доставки от януари 2020 г. Договореностите по тях произтичат пряко от издадените от ищеца фактури. Тези договорености са приложими и заради това, че изключват общите, предвидени в споразумението, като всяка фактура обективира специална уговорка за срок за плащане на цената, различен от

общите условия в споразумението. Възражава се, че административно-финансовите отношения между ответника и подпомагащата страна след промяната в статута на лекарствения продукт, респективно основателността или не на отказа на третото лице-помагач да извърши плащане, е ирелевантна за изискуемостта на процесните вземания. Изтъква се, че ищецът като търговец на едро на лекарства е длъжен да изпълни всяка заявка за доставка на продукта съгласно нормата на чл.207, ал.1, т.5а, б.а) ЗЛПХМ, като при неизпълнение носи административнонаказателна отговорност и това задължение е независимо от реда и начина на финансиране на лечението. В случай, че споразумението от 10.07.2019 г. се приеме за приложимо в отношенията между страните, ищецът прави възражение за нищожност на клаузата на чл.4 от същото поради противоречие с добрите нрави. Евентуално се възражава, че действителната воля на страните при уговаряне на клаузата е плащане да се извърши в обичайно очаквания според действащата правна рамка срок за получаване на плащане от третото лице (който срок според ищеца е от 1 до 3 месеца) и при очаквано полагане на грижа на добрия търговец от страна на ответника за добросъвестно водене на неговите търговски и финансови дела. Развиват се подробни съображения в тази насока и се сочи съдебна практика по въпроса. Ищецът поддържа, че посоченият в процесните фактури 6-месечен срок за отложено плащане надвишава обичайния такъв за разплащане с НЗОК и е напълно достатъчен за лечебното заведение да изпълни задълженията си, свързани с документалната отчетност на предоставените услуги и да получи плащане от страна на подпомагащата страна. Вместо това, се възражава, че ответникът е бездействал правно и фактически в продължение на повече от година след получаване отказа на третото лице за финансиране. Изтъкват се и съображения, че отказът на НЗОК да заплати на лечебното заведение стойността на приложения лекарствен продукт е незаконосъобразен с подробни съображения, развити в допълнителната искова молба.

В отговора на допълнителната искова молба ответникът възражава по твърденията на ищеца, че не е предприел действия да реализира имуществените си права към НЗОК. Възражава, че е положил всички възможни извънсъдебни усилия, за да получи дължимите от НЗОК плащания. Посочва, че е предприел и съдебни действия, по повод които е образувано адм.д.№2448/2021 г. на АС Пловдив. Възражава по твърденията на ищеца, че

споразумението от 10.07.2019 г. е рамков договор и/или договор при общи условия. Развива подробни съображения в тази насока. Поддържа, че четирите фактури не могат да бъдат разглеждани изолирано от споразумението, тъй като са издадени на основание същото споразумение. Поддържа, че вземането на ищеца става изискуемо при условията на споразумението. Изтъква, че всички предходни доставки са били разплащани след получаване на плащане от страна на НЗОК съгласно договореното между страните. Оспорва клаузата на чл.4 от споразумението да е нищожна поради нарушаване на добрите нрави. Изтъква, че включването на тази клауза напълно отговаря на добрата търговска практика, която не допуска злоупотреба с правата на една от страните по правоотношението. Клаузата е договорена с оглед финансовата сигурност на болницата и капацитетът ѝ да оказва своевременно лечение на пациентите, като уговорката за отложено плащане не е поставена под неизпълнимо условие – очакването на лечебното заведение като коректен партньор на НЗОК е, че последната ще заплаща дължимите суми в изпълнение на собствените си влезли в сила административни актове.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа страна следното:

Няма спор, че между главните страни по делото е формирано правоотношение по договор за продажба на лекарствен препарат с търговско наименование Спинраза (международно наименование Nusinersen) , приложим в лечението на рядко заболяване 5q спинална мускулна атрофия. Установява се, че ищецът е издател на четири на брой фактури с получател ответното дружество и предмет „Спинраза фл.2,4 мг/мл 5 мл“, както следва: ф-ра №3005922613/09.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв. с посочен в нея срок за плащане до 07.07.2020 г.; ф-ра №3005933620/09.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв. с посочен в нея срок за плащане до 07.07.2020 г.; ф-ра №3005938267/14.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв. с посочен в нея срок за плащане до 12.07.2020 г.; и ф-ра №3005938306/14.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв. с посочен в нея срок за плащане до 12.07.2020 г. Всяка от фактурите е за един флакон от лекарствения продукт, като във фактурите е посочено, че продажбата е по споразумение от 10.07.2019 г. Представени са по делото приемо-предавателни протоколи, които установяват неоспореното обстоятелство, че четирите флакона от лекарството са предадени на

ответника в качеството му на купувач по договора в деня на съставяне на всяка фактура. От приетите по делото протоколи за обратно връщане се установява, че на продавача са върнати празните опаковки на продукта, като няма спор, че флаконите са употребени за лечението на четири деца със споменатото по-горе рядко заболяване като част от лекарствена схема, включваща по четири приложения на всяко дете през определени интервали в рамките на 3-месечен период от време. Процесните флакони са били четвъртата последна апликация от схемата, като няма спор и се установява, че лечението е започнало през м.ноември 2019 г. Със заповеди от 31.10.2019 г. и 01.11.2019 г. на управителя на НЗОК е одобрено заплащането на услуги по чл.7 и 8 от Наредба №2 по отношение за всяко от децата при цена на флакон 164 301,70 лв. и обща стойност за четири флакона – 657 206,88 лв. Няма спор, че първите три апликации също са доставени от ищеца и заплатени от ответника, както и, че средствата за това са били осигурени от страна на третото лице-помагач НЗОК.

Установява се, че със заповед от 09.07.2019 г. на Министъра на здравеопазването е утвърден списък на лекарствените продукти по чл.266а, ал.2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, както и, че в този списък е включен и лекарственият препарат Nusinersen.

Установява се, че на 10.07.2019 г. е сключено споразумение между главните страни по делото, с което същите са се споразумели ищецът да извършва в полза на ответника доставка на лекарствения продукт Спинраза, включен в списъка на лекарствените продукти по чл.266а, ал.2 ЗЛПХМ, като доставката да се осъществява чрез болничната аптека на „УМБАЛ „Св.Георги“ЕАД с подписване на приемо-предавателен протокол. Уговорено е в чл.3 от споразумението, че „УМБАЛ „Св.Георги“ЕАД ще получи плащане от страна на НЗОК за организационно и финансово подпомагане, като заплащането към ищеца ще бъде в размера, предоставен от НЗОК, и ще се извърши в срок от три календарни дни, следващи датата на получаване на средствата от НЗОК.

Със заповед от 27.09.2019 г. на Министъра на здравеопазването продуктът Nusinersen с търговско наименование Spinraza за лечение на 5q спинална мускулна атрофия е включен в Приложение №1 „Лекарствени продукти, предназначени за лечение на заболявания, които се заплащат по

реда на Закона за здравното осигуряване“ и в Приложение №2 „Лекарствени продукти, заплащани от бюджета на лечебните заведения по чл.5 от Закона за лечебните заведения и от бюджета на лечебните заведения с държавно и/или общинско участие по чл.9 и 10 от Закона за лечебните заведения“, и двете приложения към т.нар. Позитивен лекарствен списък. Със същата заповед е утвърдена цена на лекарствения продукт в размер 164 331,72 лв. за една лекарствена форма.

Установява се, че в периода от 15.01.2020 г. до 29.01.2020 г. ответникът е издал четири фактури с получател НЗОК, всяка за сумата 164 289,60 лв. с предмет „...приложен лекарствен продукт Спинраза...“ по отношение на всяко от четирите деца. Няма спор, че е поискано финансиране на лекарствения продукт от НЗОК, както и няма спор, че това е сторено с приложение на документите и реда по Наредба №2/27.03.2019 г. за медицинските и други услуги по чл.82, ал.1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане, като за лекарствен препарат, включен в списъка по чл.266а, ал.2 ЗЛПХМ – на лекарствата, неразрешени за употреба в страната. С писмо от 24.04.2020 г. на управителя на НЗОК документите са върнати на лечебното заведение, като е изтъкнато, че считано от 01.01.2020 г. е настъпила промяна в реда за финансиране на същия лекарствен продукт и са приети нови изисквания при провеждане на лечението, съответно доколкото продуктът е приложен през м.януари 2020 г., не може да бъде взето отношение. Във връзка с последното се твърди от ответника, че същият не е получил финансиране от НЗОК за плащане на процесните четири флакона от лекарствения препарат и спор за това обстоятелство не се формира. На 13.03.2020 г. е издадено от управителя на НЗОК Указание относно предписване, отпускане, доставяне и съхранение на лекарствения продукт Spinraza с международно наименование Nusinersen с приложения към него образци на изискуеми документи.

По делото е прието заключение на съдебно-счетоводна експертиза, от което се установява, че според счетоводните записвания при двете страни издадените от ищеца фактури с получател ответното дружество не са платени и са на обща стойност 657 158,40 лв. (164 289,60 лв. всяка). Фактурите са осчетоводени от ответника на датите на издаването им като е дебитирана сметка „медикаменти аптека“ и кредитирана сметка „доставчици“ със записване на ищеца като кредитор. Фактурите са включени в дневниците за

покупки и продажби на двете страни по ЗДДС за данъчен период м.януари 2020 г. Предходно издадени от ищеца фактури със същия предмет са били заплатени от ответника в рамките на 26 до 133 дни от издаването им в период от един до няколко дни след получаване на плащане от НЗОК.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

От приложените доказателства, разгледани в тяхната съвкупност, се установява по несъмнен начин, че между страните е възникнало правоотношение по договор за търговска продажба. Законът не изисква определена форма за действителност на договора по чл.318 ТЗ, като съгласно чл.321 ТЗ по искане на купувача продавачът е длъжен да издаде фактура, а по съгласие на страните – и други документи. В случая са били издадени фактури, които са редовни от външна страна, съдържат изискуемите реквизити, така че да бъде изведено постигнатото съгласие между ищеца и ответника относно основните елементи на търговската продажба, а именно – продажна вещ и цена. В редица решения на ВКС по въпроса е прието, че фактурата може да бъде приета като доказателство за възникнало договорно правоотношение по договор за продажба между страните, ако в нея фигурира описание на стоката по вид, стойност и начин на плащане, наименованията на страните и време и място на издаване. (в т.ч. Решение №114/26.07.2013г. по т.д.№255/2012г., I т.о., Решение 252/03.01.2013г. по т.д.№1067/2011г., II т.о. и мн.др.) Съгласно чл.327, ал.1 ТЗ купувачът е длъжен да плати цената при предаване на стоката или на документите, които му дават право да я получи, освен ако е уговорено друго. В конкретния случай се установява, че стоките, предмет на договора за продажба, са били предадени на ответника, в каквато насока са приложените по делото приемо-предавателни протоколи и протоколи за обратно връщане на празни опаковки. Доказателство за сключване на договорите и предаване на стоките от продавача е и извънпроцесуалното поведение на ответника, свързано с извършеното от него счетоводно отразяване на фактурите като задължение към ищеца, с отразяването им в дневниците за покупки по ЗДДС, което според трайно установената съдебна практика по въпроса съставлява признание относно неизгодните за страната факти на извършена продажба с предаване на продажбените стоки. Последните действия се третираат и като потвърждаване

на сделките и уговореното с тях по смисъла на чл.301 ТЗ, когато фактурите не са подписани за получател или пък ако са подписани от лице без представителна власт по отношение на същия. В тази връзка съдът изцяло кредитира приетата по делото счетоводна експертиза, която е обективно и компетентно изготвена и неоспорена от страните.

С предаване на стоките, предмет на договора за продажба, е възникнало насрещното задължение на ответника да плати уговорената цена. При уговорен срок за плащане между страните, падежът на това задължение настъпва с изтичане на срока. В конкретния случай в издадените от ищеца и подписани от ответника, респективно потвърдени по реда на чл.301 ТЗ данъчни фактури, е отбелязан срок за плащане. В аспекта на горното относно съдържанието на фактурите и стойността им да установят постигането на продажбено правоотношение с всички елементи, в т.ч. срок за плащане, съдът намира, че между главните страни по спора е уговорен срок за плащане на всеки един от доставените четири на брой флакони от процесния лекарствен продукт. По първите две от фактурите срокът за плащане е до 07.07.2020 г., а по вторите две – до 12.07.2020 г. Този срок е изтекъл, следователно насрещното задължение за плащане на цената е падежирало.

Възраженията на ответника за това, че със споразумението от 10.07.2019 г. е уговорено плащане само след финансиране от страна на НЗОК, съдът намира за неоснователни. На първо място, от съдържанието на споразумението е явно, че същото е относимо към случаите на продажба на лекарствени продукти, които са включени в т.нар.списък по чл.266а, ал.2 ЗЛПХМ – това е списъкът на лекарствени продукти, които не са разрешени за употреба в страната, но са разрешени за употреба в страна-членка на ЕС, приложими в случаи, когато лечението на съответно заболяване е без алтернатива в страната ни. Към датата на сключване на споразумението процесният лекарствен продукт е бил включен именно в този списък, като съдът намира, че в конкретния случай това е важно обстоятелство, формирало волята на страните за уговаряне на заплащане след финансиране от страна на НЗОК. С изключване на продукта от въпросния списък и включването му в т.нар.Позитивен лекарствен списък, което по взаимосъвпадащите изявления на страните и видно от доказателствата, се е случило считано от 01.01.2020 г., е променен редът за финансиране, както и изискванията към самото лечение и прилагане на продукта, респективно е променен начинът на удостоверяване с

оглед получаване на финансирането. Респективно променени са условията, при които е договаряно с въпросното споразумение, поради което съдът намира, че същото е изгубило значение в отношенията между страните и следва да бъдат отчитани индивидуалните договорки, материализирани в гореописаните данъчни фактури, в т.ч. уговореният там срок за плащане.

На следващо място, споделят се и съображенията на ищеца, изводими от съдебната практика по въпроса относно действителността на клауза, с която се уговаря плащане след получаване на финансиране от страна на трето за сделката лице – в тази насока Решение №15/22.12.2016 г. по т.д. №2404/2014 г. на ВКС, I т.о. Там е прието, че подобна клауза е действителна, когато при уговарянето ѝ кредиторът е бил в обективна възможност, полагайки грижата на добрия търговец, да узнае времето, в което би настъпила изискуемостта на престацията на собствения му възложител спрямо третото за спора лице. В конкретния случай при сключване на споразумението от 10.07.2019 г. ищецът – продавач, не е имал обективна възможност да знае или да предположи законодателните промени, въведени от 01.01.2020 г., както и това, че указания за прилагането им от страна на НЗОК ще бъдат дадени на ответника три месеца по-късно. Предпоставката лекарственият продукт да е включен в списъка по чл.266а, ал.2 ЗЛПХМ е визирана изрично при уговарянето с въпросното споразумение, следователно клаузата за отложено плащане е валидна само при наличието на същата предпоставка и докато продуктът е включен в упоменатия там списък. При промяна в реда и начина за финансиране, клаузата на чл.3 от споразумението не може да произведе действие. Следва да бъде съобразен срокът за плащане, уговорен във фактурите.

За пълнота следва да се отбележи и следното – съдържащите се в отговорите намеци за това, че при отказано финансиране от страна на НЗОК средствата за заплащане на лекарствения продукт следва да бъдат за сметка на пациентите, съдът намира за несъстоятелни. И преди и след законодателните промени, за които става въпрос в разменените книжа, процесният лекарствен продукт е предвиден за реимбурсиране по реда на ЗЗО, следователно пациентите, диагностицирани с рядкото заболяване, имат право да получат прилагането му, без да заплащат стойността на продукта. В настоящото производство, предвид разпоредбата на чл.17, ал.2, изр.II ГПК, не

може да бъде разглеждан въпросът дали отказът на третото лице-помагач да финансира ответника е законосъобразен или не. Този въпрос няма и преюдициално значение за спора, доколкото между главните страни е формирано правоотношение по договор за продажба, което не съдържа административноправен елемент, а следва да бъде разглеждано единствено през призмата на търговското право. Следва въпреки това да се упомене, че според съда това какви са изискванията, които здравното заведение следва да изпълни, за да получи реимбурсиране, и доколко същите са изпълнени от последното, не засяга правото на здравноосигурените лица да получат лечение, а единствено това дали на лечебното заведение ще бъдат възстановени средствата, заплатени от него при осъществяване на това лечение.

В обобщение, съдът намира, че главният иск за заплащане на уговорената цена по договор за продажба на лекарствен продукт Spinraza с международно наименование Nusinersen е доказан и основателен и следва да бъде уважен. Тъй като ответникът е изпаднал в забава да плати, на основание чл.86, ал.1 ЗЗД на ищеца следва да бъде присъдено и обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 08.07.2020 г. (деня, следващ изтичането на срока за плащане на цената по първите две фактури), респективно от 12.07.2020 г. (деня, следващ изтичането на срока за плащане на цената по вторите две фактури), до датата на исковата молба. Според приетата по делото счетоводна експертиза законната лихва за посочените периоди по фактури надвишава претендираната от ищеца, поради което исковете с правно основание чл.86, ал.1 ЗЗД следва да бъдат изцяло уважени, като се присъди и законна лихва от датата на исковата молба – 11.06.2021 г., до окончателното плащане.

При този изход на спора и с оглед направеното от ищеца искане, на същия следва да се присъдят деловодни разноски на основание чл.78, ал.1 ГПК. Ищецът е заплатил държавна такса в размер 28 743,38 лв., направил разноски за възнаграждение на вещо лице в размер 400 лв., и е заплатил адвокатско възнаграждение в размер 19 080 лв., общо 48 223,38 лв., които следва да се присъдят изцяло в тежест на ответната страна.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА “УМБАЛ „СВЕТИ ГЕОРГИ”“ЕАД, ЕИК 115576405, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, бул.“Пещерско шосе“ №66, представлявано от К. Б. Д., да заплати на “СОФАРМА ТРЕЙДИНГ”АД, ЕИК 103267194, седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Лъчезар Станчев“ №5, представлявано от В. С. М., **сумата 657 158,40 лв.** (шестстотин петдесет и седем хиляди сто петдесет и осем лева и 40 ст.), ведно със законна лихва от датата на исковата молба – 11.06.2021 г., до окончателното плащане, представляваща неплатена цена за доставени на 10.01.2020 г. и на 15.01.2020 г. четири флакона от лекарствения продукт Спинраза фл.2,4 мг/мл 5 мл, за което са издадени следните фактури: ф-ра №3005922613/09.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв.; ф-ра №3005933620/09.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв.; ф-ра №3005938267/14.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв.; и ф-ра №3005938306/14.01.2020 г. на стойност 164 289,60 лв.; **сумата 61 426,04 лв.** (шестдесет и една хиляди четиристотин двадесет и шест лева и 04 ст.) – обезщетение за забава в плащането на горното парично задължение в размер на законната лихва за периода от деня, следващ падежа на всяка фактура – 08.07.2020 г. по ф-ра №3005922613/09.01.2020 г. и ф-ра №3005933620/09.01.2020 г. и 13.07.2020 г. по ф-ра №3005938267/14.01.2020 г. и ф-ра №3005938306/14.01.2020 г., до 11.06.2021 г.; както и **сумата 48 223,38лв.** (четиридесет и осем хиляди двеста двадесет и три лева и 38 ст.) – държавна такса и деловодни разноски в производството по т.д.№430/2021 г. по описа на ПОС, ТО, XVI състав.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____